Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

SHARE
SURVEY OF HEALTH, AGEING AND RETIREMENT IN EUROPE
50+ W EUROPIE

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Praca a zdrowie i umiejętności poznawcze pokolenia 50+

Iga Magda
współpraca: Aneta Kiełczewska

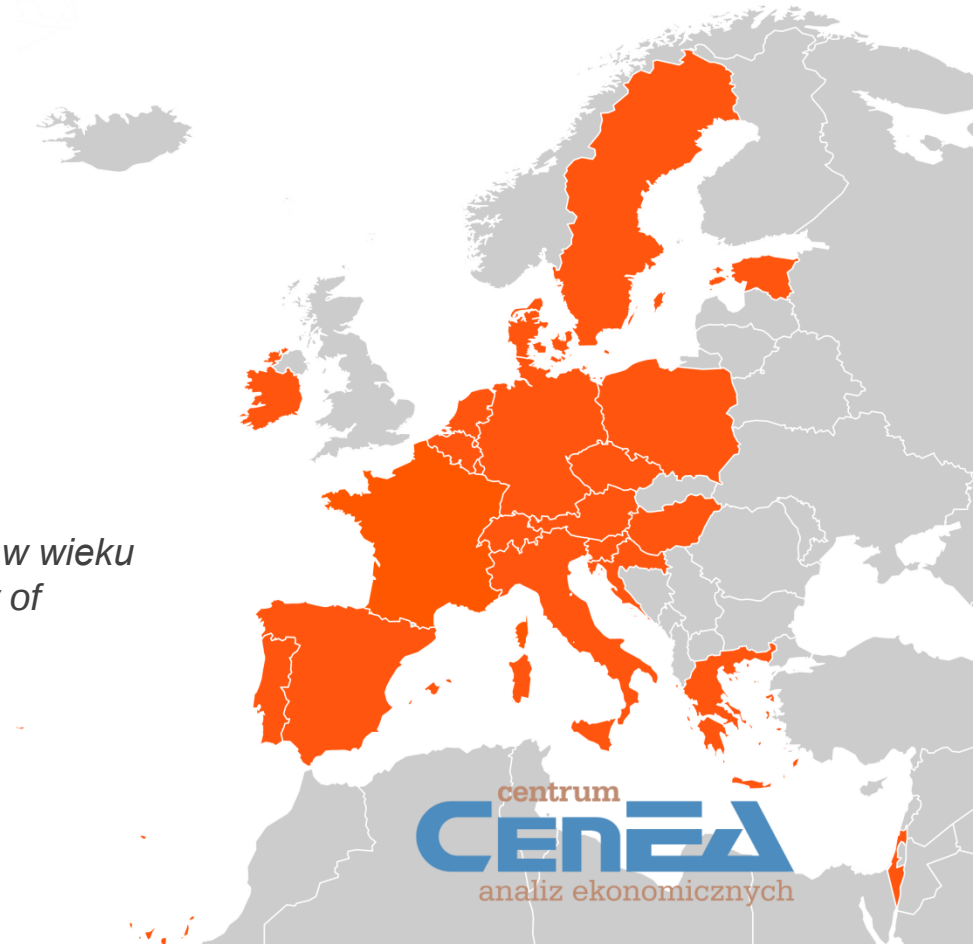

Projekt: *Wsparcie realizacji badań panelowych osób w wieku 50 lat i więcej w międzynarodowym projekcie Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE)*

Warszawa, 19.10.2017

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

centrum CENEA analiz ekonomicznych

Plan prezentacji

1. Zdrowie
2. Umiejętności poznawcze
3. Zależności pomiędzy zdrowiem, umiejętnościami poznawczymi i statusem zatrudnienia

- Analizy dla osób w wieku 50+
- Runda 6. (2015 r.) i zmiany pomiędzy rundą 6. (2015 r.) a rundą 2. (l. 2006-2007)
- Po korekcie względem różnic w rozkładzie wieku między krajami i rundami

W Polsce zdrowie oceniane najgorzej, ale obiektywne miary zdrowia podobne jak w innych krajach

Subiektywne i obiektywne miary zdrowia w rundzie 6. SHARE

	PL	CZ	DE	EL	ES	FR	SE
Mężczyźni							
Samoocena stanu zdrowia: doskonały/b.dobry [%]	8	20	20	37	20	22	45
Samoocena stanu zdrowia: zły [%]	22	11	8	5	10	8	5
Siła uścisku ręki dominującej [kg]	41,8	41,5	41,6	38,8	36,7	40,2	42,3
Kobiety							
Samoocena stanu zdrowia: doskonały/b.dobry [%]	7	18	17	34	18	20	42
Samoocena stanu zdrowia: zły [%]	23	11	8	5	11	8	5
Siła uścisku ręki dominującej [kg]	27,2	28,7	28,5	26,4	25,3	28,0	29,0

Osoby 50+ w Polsce dużo częściej wskazują na występowanie problemów zdrowotnych, ale nie na poszczególne choroby

Odsetki osób cierpiących na wybrane choroby w rundzie 6. SHARE

	PL	CZ	DE	EL	ES	FR	SE
Mężczyźni							
Długotrwałe problemy zdrowotne	65	54	62	36	51	47	52
Wysokie ciśnienie krwi/nadciśnienie	48	53	45	43	40	34	36
Wysoki poziom cholesterolu	23	24	21	31	31	27	17
Cukrzyca lub wysoki poziom cukru	16	21	17	15	19	14	12
Kobiety							
Długotrwałe problemy zdrowotne	66	56	64	37	53	48	54
Wysokie ciśnienie krwi/nadciśnienie	50	56	47	45	42	37	38
Wysoki poziom cholesterolu	24	25	22	33	33	28	18
Cukrzyca lub wysoki poziom cukru	14	18	15	13	16	11	10

Relatywnie dużo osób w Polsce z problemami ze wzrokiem i słuchem, w mniejszym stopniu z otyłością

Odsetki osób z wybranymi problemami zdrowotnymi w rundzie 6. SHARE

	PL	CZ	DE	EL	ES	FR	SE
Mężczyźni							
Słaby wzrok – dal	7	2	1	1	2	2	1
Słaby wzrok – bliż	17	5	4	2	4	4	2
Słaby słuch	8	3	2	1	3	5	1
Otyłość	31	39	24	23	21	25	19
Kobiety							
Słaby wzrok – dal	11	3	2	1	4	3	2
Słaby wzrok – bliż	19	5	4	3	5	5	2
Słaby słuch	5	2	1	0	2	3	1
Otyłość	29	34	24	25	26	21	19

W Polsce największy odsetek osób z depresją, która wyraźnie różnicuje występowanie problemów zdrowotnych

Odsetek osób z symptomami depresji w rundzie 6. SHARE

PL	CZ	DE	EL	ES	FR	SE
			Mężczyźni			
30	14	13	16	19	20	10
			Kobiety			
48	27	27	30	35	37	21

Wybrane wskaźniki zdrowia fizycznego wśród osób z symptomami depresji i bez

Polska

Mężczyźni

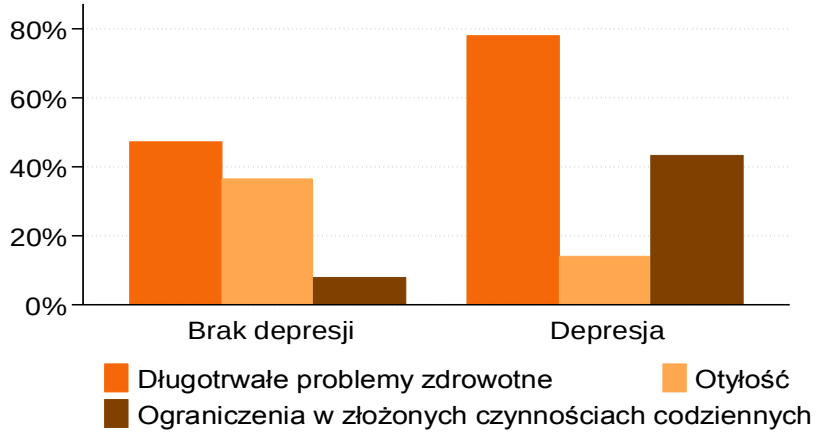

Kobiety

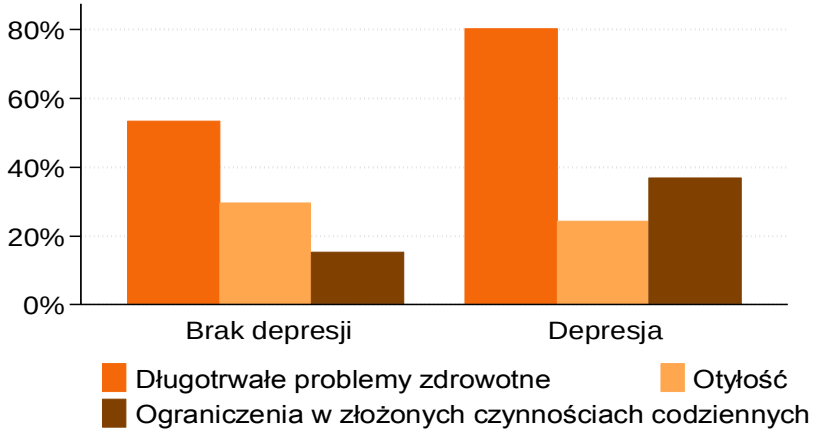

Testy umiejętności poznawczych w badaniu SHARE

- Bezpośrednie odtworzenie – zadanie powtórzenia możliwie jak najwięcej słów z 10 wymienionych przez ankietera.
- Odtworzenie z opóźnieniem – jw., ale po kilku minutach (po kilku kolejnych pytaniach ankiety).
- Płynność słowna – zadanie wymienienia jak największej liczby zwierząt w ciągu minuty.
- Sprawność rachunkowa – zadanie 5-krotnego odejmowania liczby 7 najpierw od 100, a potem od kolejnych wyników.

Umiejętności poznawcze u osób w Polsce niższe niż w pozostałych krajach – mniej osób z wyższymi wynikami

Funkcje gęstości wyników testów umiejętności poznawczych w rundzie 6. SHARE

Bezpośrednie odtworzenie

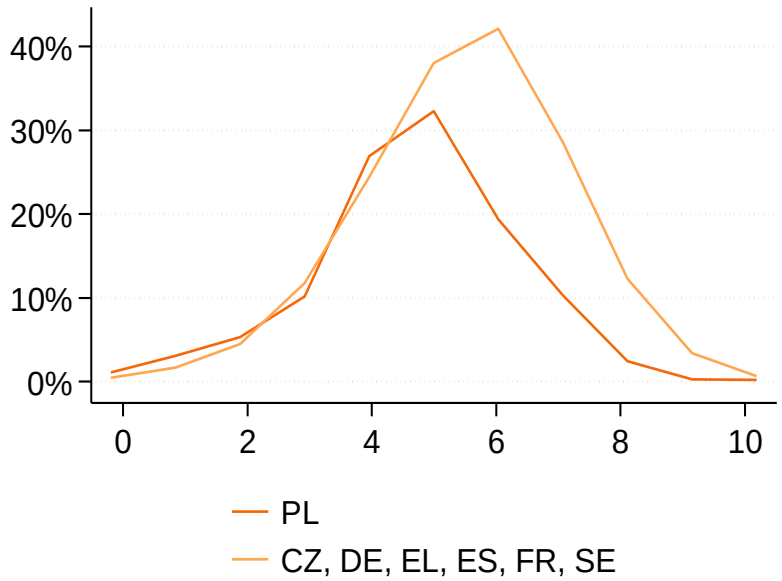

Płynność słowna

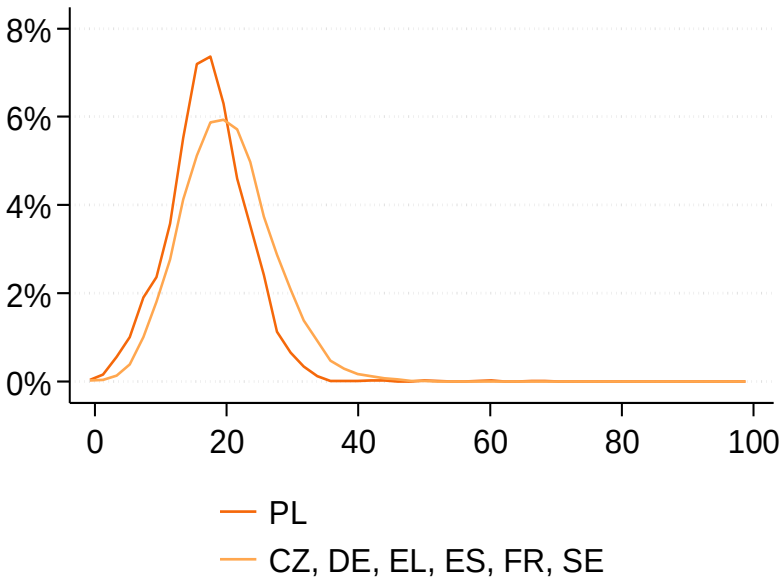

Spadek umiejętności poznawczych wraz z wiekiem, tempo w Polsce podobne jak w pozostałych krajach

Średnie wyniki testu bezpośredniego odtworzenia a wiek, runda 6. SHARE

PL

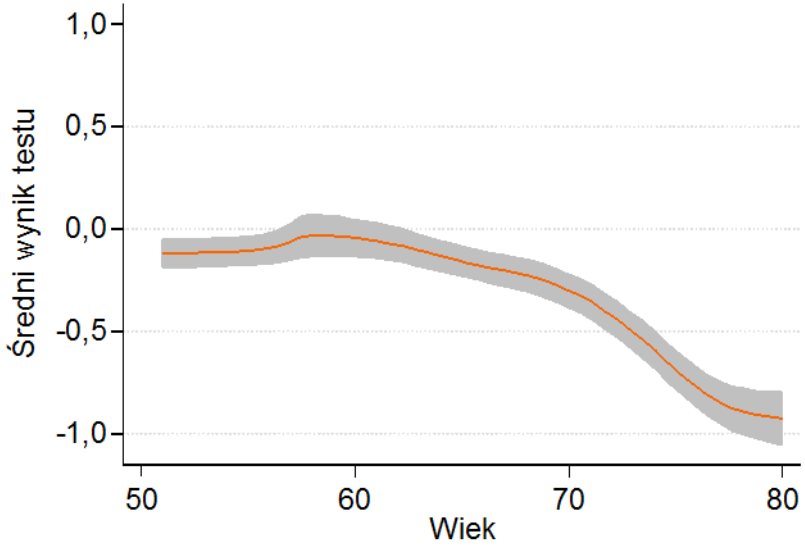

CZ, DE, EL, ES, FR, SE

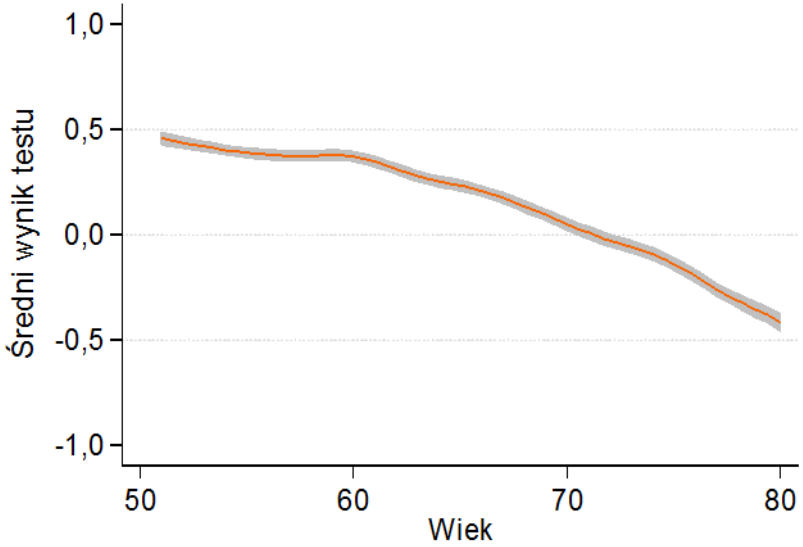

wyniki przedstawione na skali standaryzowanej

Zależność między zmianami w statusie zatrudnienia a zmianami w zdrowiu i umiejętnościach niejednoznaczna

- Spadek poziomu zdrowia → odejście z zatrudnienia
- Kontynuacja/zakończenie pracy → zmiana poziomu zdrowia/umiejętności
  - Kontynuacja pracy → silniejsze pogarszanie się zdrowia
  - Zakończenie pracy → utrata sieci kontaktów → pogorszenie stanu zdrowia / poziomu umiejętności poznawczych
  - Wyniki różnicują grupy społeczno – demograficzne
  - Ważne np. czy decyzja o przejściu na emeryturę dobrowolna

Zdrowie osób niepracujących gorsze niż pracujących

Wybrane wskaźniki zdrowia fizycznego w rundzie 6. SHARE w zależności od statusu zatrudnienia, Polska, osoby w wieku 50-59

Mężczyźni

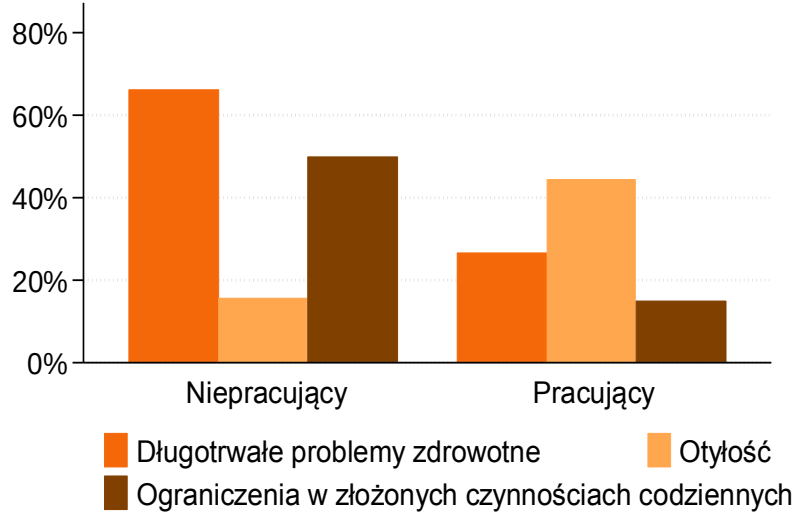

Kobiety

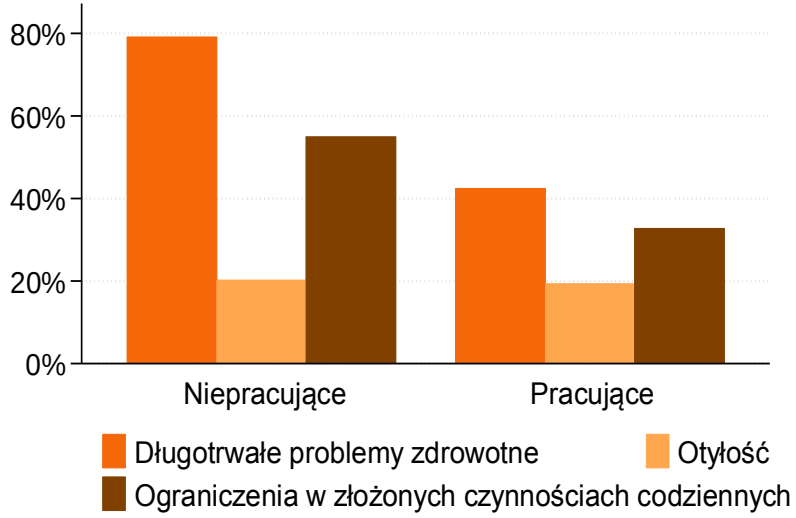

Największe znaczenie dla kontynuacji zatrudnienia miały czynniki specyficzne dla poszczególnych krajów

Średnie efekty krańcowe dla wybranych zmiennych z regresji logistycznej (kontynuacja zatrudnienia) w rundzie 6. wśród osób (w wieku 50-69) pracujących w rundzie 2.

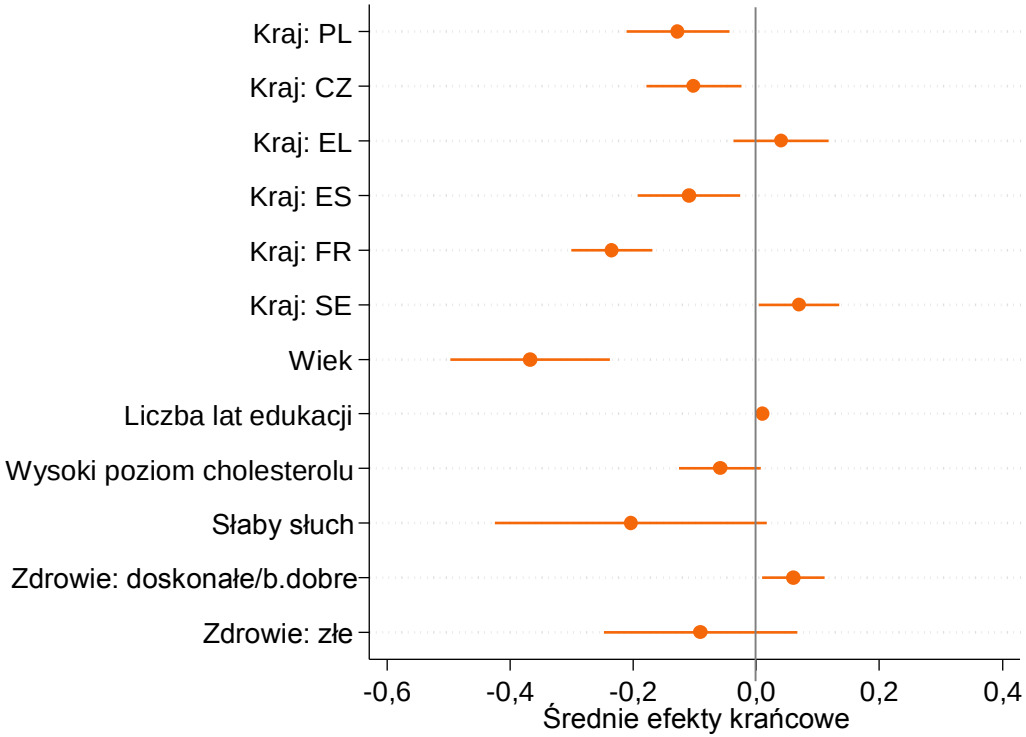

Efekt krańcowy < 0
→ negatywna zależność
z kontynuacją zatrudnienia

Efekt krańcowy > 0
→ Pozytywna zależność
z kontynuacją zatrudnienia

Zmiany stanu zdrowia

- Poprawa stanu zdrowia:
  - większe prawdopodobieństwo pozostania w zatrudnieniu wśród osób o wyjściowo lepszym stanie zdrowia
  - Ale też większe prawdopodobieństwo odpływu z zatrudnienia wśród osób, które deklarowały zły stan zdrowia w rundzie 2.

Zmiany umiejętności

- Bez silnego związku ze zmianami stanu zatrudnienia
  - *Choć mężczyźni, którzy przestali pracować mieli mniejsze prawdopodobieństwo poprawy umiejętności mierzonej testem odtworzenia z opóźnieniem i większe prawdopodobieństwo jej pogorszenia*

Podsumowanie

- Niższy poziom zdrowia i umiejętności poznawczych pokolenia 50+ w Polsce niż w pozostałych analizowanych krajach
- Wyraźny problem depresji w Polsce, zwłaszcza wśród kobiet
- Osoby pracujące zdrowsze i z wyższym poziomem umiejętności poznawczych niż osoby niepracujące
- Związek zaprzestania zatrudnienia i zmian w zdrowiu nieoczywisty, różne efekty wśród kobiet i mężczyzn
- Największe znaczenie dla kontynuacji zatrudnienia – czynniki instytucjonalne

Praca a zdrowie i umiejętności poznawcze pokolenia 50+

Iga Magda

Współpraca: Aneta Kiełczewska